

LANDSTINGET BLEKINGE

BILAGA

Remissvar Slutbetänkande En kommunallag för framtiden SOU 2015:24

Yttrande över förslaget

Sammanfattning

Landstinget Blekinge tillstyrker förslaget som helhet men avstyrker vissa delar av förslaget, såsom att utvidga medlemskapet så att även juridiska personer samt ideella föreningar har rätt att begära laglighetsprövning av kommunala beslut.

Landstinget anser att det i sig positivt att reglerna kring kommunal samverkan samlas i ett eget kapitel. Men menar att det i samband med översynen av reglerna på detta område funnits tillfälle att klargöra förhållandena kring generell avtalssamverkan. Det är synd att man i utredningen inte tagit tillfället i akt att göra detta då det finns ett behov av att de rättsliga förhållandena kring enklare samarbetsformer klargörs. Landstinget Blekinge anser att frågan om avtalssamverkan borde utretts inom ramen för uppdraget och att också utredningen borde övervägt att införa ett rättsligt stöd för avtalssamverkan i kommunallagen.

Landstinget menar att det förslaget om program uppföljning borde förtydligas avseende vilken verksamhet som ska ingå i programmet och hur uppföljningen ska ske då sekretessproblematiken måste utredas närmare.

Vidare anser landstinget att förslaget gällande införandet av en instruktion till landstingsdirektören bör närmare belysas, speciellt i förhållande till delegationsregler.

Avslutningsvis anser landstinget att förslaget gällande landstingsstyrelsens stärkta ställning rent revisionellt måste utredas närmare.

Kap 5 Bättre förutsättningar för en ändamålsenlig organisation

Det är värdefullt att de anställdas och förvaltningens roll i den kommunala organisationen nu får en plats i kommunallagen. Detta är viktigt inte minst ur ett medborgarperspektiv. Medborgare bör genom kommunallagens reglering kunna få en övergripande bild av anställdas roll och uppgifter i kommunen. Samtidigt kan man konstatera att, genom att lagen på detta sätt bryts upp i fler kapitel så innebär det fler korshänvisningar och dubbelregleringar t ex vad gäller delegering av ärenden och jäv. Detta skulle kunna undvikas om reglerna om anställda istället placerades i organisationskapitlet.

Det är positivt att en hänvisning till regeringsformens bestämmelser om saklighet och opartiskhet vid utövandet offentliga förvaltningsuppgifter får en plats i kommunallagens inledande kapitel. Det blir en viktig påminnelse om rättsäkerheten i den kommunala förvaltningen. Av samma skäl är det värdefullt att det i kommunallagens reglering kring anställda görs en hänvisning till bestämmelserna om bisysslor i lagen om offentlig anställning.

LANDSTINGET BLEKINGE

Avsnitt 5.5 Landstingsstyrelsens ställning

Genom den föreslagna regleringen kan landstingsstyrelsen av fullmäktige ges rättsliga befogenheter att besluta om andra nämnders verksamhet, t ex vad gäller övergripande ekonomiska frågor. Det anges i utredningen att nämnderna inte heller enligt den nya föreslagna lagen ska ha en underordnad roll i förhållande till styrelsen, men oundvikligen innebär förslaget ändå ett steg i den riktningen.

Landstingsstyrelsen har en ledande och samordnande roll enligt kommunallagen. Mot denna bakgrund är det naturligt att styrelsen nu föreslås få vissa möjligheter att fatta beslut rörande andra nämnders verksamhet. Samtidigt är frågan inte enkel utifrån revisionell synpunkt, vilket utredningen också utpekar. Det skulle med den föreslagna ordningen ibland bli svårt, att avgöra om det är styrelsen eller nämnden som bär ansvar för ett visst problem i verksamheten. Det skulle varit önskvärt att dessa frågor analyserats närmare i utredningen.

Kap 8 Förtroendevalda och anställda i en ny kommunallag.

Avsnitt 8.4.1 Direktörens roll och uppgifter

Landstinget Blekinge kan dela utredningens uppfattning att det kan finnas många fördelar att gå från en informell uppgiftsfördelning mellan den politiska ledningen och den ledande tjänstemannen till en mer formaliserad i form av en direktörsinstruktion. Det kan dock konstateras att en instruktion knappast kan göras heltäckande. Det kan vara svårt att vid upprättandet av en instruktion på ett tydligt sätt fånga upp alla uppgifter som ska fördelas till direktören. Om en viss uppgift eller uppdrag som uppkommer inte finns med i instruktionen; är direktören då förhindrad att agera? Det finns också en otydlighet i hur instruktionen är tänkt att förhålla sig till delegationsordningen. Utredningen ger närmast en bild av att delegationen till landstingsdirektören ska dubbelregleras, dels i instruktionen, dels i delegationsordningen, varför landstinget anser att frågeställningen bör utredas närmare.

Avsnitt 8.6.2 anmälningsskyldighet delegationsbeslut samt avsnitt 8.7.2 delegering till nämndernas presidier

Det är positivt att reglerna kring anmälan av delegationsbeslut nu föreslås mjukas upp och att nämnden istället får ta aktiv ställning till vilka delegationsbeslut nämnden finner angeläget ska rapporteras till nämnden. .

Mot bakgrund av att nämndspresidiet nyligen fått status av ett kommunalrättsligt organ är det naturligt att kommunallagen också möjliggör delegering av beslutanderätt till presidiet.

LANDSTINGET BLEKINGE

Kap 14 Laglighetsprövning

Avsnitt 14.11.6 Medlemskap för juridiska personer som bedriver näringsverksamhet samt för vissa ideella föreningar

Enligt förslaget sker en utvidgning av kommunmedlemskapet till företag och ideella föreningar, vilket också ger en talerätt vid laglighetsprövning för sådana organ. Det kan konstateras att en sådan utvidgning av talerätten innebär en glidning från laglighetsprövningens ursprungliga funktion som medborgartalan. Laglighetsprövningen är i grunden en möjlighet för medborgaren att påkalla en laglighetskontroll och dess syfte är inte i första hand att tillgodose enskildas rättsanspråk gentemot landstinget. Landstinget Blekinge menar att laglighetsprövningen med den förslagna utvidgningen av talerätten skulle få en förändrad karaktär och bli mer av en funktion för partsintressen. Landstinget Blekinge ställer sig tveksam till denna förändring och bedömer att det finns risk för att laglighetsprövningsmålen ökar i omfattning.

Avsnitt 14.13 Begränsningar av laglighetsprövningen för vissa budgetbeslut tas bort

Landstinget Blekinge avstyrker förslaget att begränsningen av laglighetsprövningen för vissa budgetbeslut tas bort. Vad som är synnerliga skäl för att inte reglera ett negativt balanskravsresultat är en politisk frågeställning och är inte lämpat för en domstolsbehandling. Förslaget kan innebära negativa konsekvenser i form av fördröjningar i beslut och verkställighetsprocesserna.

Kap 16 En webbaserad kommunal anslagstavla

Avsnitt 16.8.1 Innehållet på anslagstavlan ska tillkännages på internet

Landstinget Blekinge ställer sig bakom den föreslagna regleringen kring en webbaserad anslagstavla. Det kan bara konstateras att det nuvarande systemet med en fysisk anslagstavla är otidsenligt. Övergången till en elektronisk lösning är helt naturlig och kommer att innebära att invånarna i Blekinges tillgång till anslagstavlan förbättras.

Kap 17 En förbättrad kommunal revision

Avsnitt 17.5 och 17.9 Revisorernas granskningsuppdrag och resurser

Landstinget Blekinge har inget att erinra mot de förslag som utredningen lämnar avseende den kommunala revisionen. Att ordföranden i revisionen tillhör oppositionen synes vara en väl etablerad praxis i många landsting, så också i Landstinget Blekinge. Det är också bra att landstingsfullmäktiges presidiums ansvar för beredning och upprättande av revisorernas budget kommer till uttryck i lagen.